

ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA
AZ ENSZ NEMZETI EMBERI JOGI INTÉZMÉNYE

Az alapvető jogok biztosának

JELENTÉSE

az AJB-2089-20/2024. számú ügyben,
rendőrségi panasz eljárás tárgyában.
(előzmény ügy: RI-AJBH-689/2020.)

Érintett szerv: Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Rendőr-főkapitányság;
Mezőkövesd Rendőrkapitányság

2024.

Az eljárás megindítása

alatti lakos, a továbbiakban: panaszos) panaszos beadványában sérelmezte, hogy 2020. október 9-én hiába kért rendőri segítséget férje zaklatójával szemben, rendőri intézkedés nem történt; valamint csupán többszöri kérés után engedték be a Rendőrkapitányságra, ahol feljelentését sem kezelték megfelelően. Sérelmezte továbbá, hogy az ügyében érintett rendőrök nem azonosították magukat.

Tekintettel arra, hogy a panasz tárgya a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. §-ának (1) bekezdése szerinti intézkedés volt, az e bekezdés b) pontja alapján – figyelemmel az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény (a továbbiakban: Ajbt.) 18. § (1) bekezdésének f) pontjára és 39/F. §-ában foglalt hatásköri szabályokra – vizsgálatot indítottam.

Az Ajbt. 39/J. §-ának (2) bekezdése a rendőrségi panaszok esetében is főszabályként rögzíti, hogy az alapvető jogok biztosa a vizsgálatáról jelentést készít, amely tartalmazza a feltárt tényeket, az ezeken alapuló megállapításokat és következtetéseket, valamint a III. fejezet szerinti intézkedést.

Az alapvető jogok biztosának vizsgálata kifejezetten az alapjogi visszaállások feltárására irányul. A hatásköri szabályok alapján nincs lehetőségem arra, hogy az alapjogsérelemként vagy annak közvetlen veszélyeként nem értékelhető jogsértések tárgyában döntést hozzak.

Az alkalmazott jogforrások

- Magyarország Alaptörvénye;
- Ajbt.;
- Rtv.;
- A Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény [a továbbiakban: Btk.];
- A segélyhívásokat fogadó szerv hatásköréről, feladatairól, továbbá feladatai ellátásának részletes szabályairól szóló 361/2013. (X. 11.) Kormányrendelet [a továbbiakban: 361/2013. (X. 11.) Korm. rendelet];
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet [a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat];
- Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv tevékenység-irányítási központjai, egyes rendőri szervek ügyeletei, valamint a segélyhívásokat fogadó központok egységes működéséről szóló 57/2013. (XII. 21.) ORFK utasítás [a továbbiakban: 57/2013. (XII. 21.) ORFK utasítás].

A tényállás megállapításai

A panasz kivizsgálása során a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kértem a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint kértem, hogy küldjék meg az azzal kapcsolatos további rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

A panaszban foglaltak, valamint a rendőrségi adatszolgáltatás alapján rendelkezésre álló információk alapján az alábbi tényállás állapítható meg.

1. A panaszos 16 óra 41 perckor tett bejelentést a 112-es segélyhívón keresztül, miszerint férjét, aki éppen buszt vezet, volt felesége éppen zaklatja. A megyei Tevékenység-irányítási Központ ügyeletes, B. L. c. r. ztl. a bejelentés alapján – a helyszín és az esemény pontosítása érdekében

– felvette a kapcsolatot a panaszossal. A panaszos elmondta, hogy férjét zaklatja volt felesége, akivel szemben már zajlik eljárás. Elmondta továbbá, hogy férjével telefonon beszélt, és nem tudja pontosan, hogy hol tartózkodik jelenleg („Mezőkövesd, Dózsa György út és a fürdő között teljesít szolgálatot”), megadta ugyanakkor a férje telefonszámát. A panaszos erőszakos cselekményre utaló kijelentést nem tett.

A panaszossal való beszélgetést követően *B. L. c. r. tzls.* több alkalommal is megkísérelte elérni a panaszos férjét telefonon, ám a hívásokat minden alkalommal kinyomták, így a pontos helyszín tisztázására nem volt lehetőség.

Később, 17 óra 56 perckor a panaszos volt férje is bejelentést tett, miszerint elmaradt a kért rendőri intézkedés, párja (a panaszos) pedig a Rendőrkapitányság előtt áll, őt nem engedik be. Elmondta továbbá, hogy volt felesége felszállt az általa vezetett buszra, és – elrendelt távoltartás ellenére – veszekedni kezdett vele, fenyegette, zavarta a munkavégzésben. Mindemellett ideges és számonkérő hangnemben nehezményezte a rendőrség munkáját, valamint jelezte panasztételi szándékát. Ezt követően – a rendőrségi dokumentáció szerint – visszahívták a panaszos férjét, ám ekkor már megfelelő felvilágosítást sem tudtak adni a számára, mivel megszakította a hívást.

B. L. c. r. tzls. álláspontja szerint, mivel a bejelentés szerinti cselekmény már véget ért, és tettelegességre utaló kijelentés sem hangzott el, azonnali rendőri intézkedésre már nem volt szükség.

A fentiekén túl – a rendőrségi dokumentáció szerint – *B. L. c. r. tzls.* egyeztetett a Mezőkövesd Rendőrkapitányság szolgálatparancsnokával, *D. Zs. r. ftzls.*-el is, akitől azt az információt kapta, hogy a panaszos időközben megjelent a Rendőrfőkapitányságon. Mivel „tettelegességre, erőszakos cselekményre vonatkozó adat nem merült fel, illetve időközben megszűnt a zaklatás, valamint a panaszos [...] megjelent a Mezőkövesd Rendőrkapitányságon”, *B. L. c. r. tzls.* az adatlapot járőr kiküldése nélkül zárta.

2. A rendelkezésre álló információk szerint a panaszos 17 óra 40 perckor érkezett a Rendőrkapitányság ügyfélbejárat kapujához, ahol *P. Sz. J.* fegyveres biztonsági őrral közölte, hogy zaklatási ügyben kíván feljelentést tenni. A biztonsági őr előzetesen meghallgatta a panaszost, majd tájékoztatta, hogy meg kell várnia a szolgálatváltást. Erre – a biztonsági őr jelentése szerint – a panaszos idegesen és ingerülten reagált, emelt hangon közölte, hogy őt ez nem érdekli, majd követelte, hogy engedjék be az épületbe, és hívjanak valakit, akinél megteheti a feljelentését. *P. Sz. J.* ismét tájékoztatta a panaszost, hogy várnia kell, ugyanakkor felhívta a figyelmét, ha veszélyhelyzetben érzi magát, a 112-es segélyhívón tud segítséget kérni. A panaszos ezt ugyan megtette, de szidni kezdte a biztonsági őrt és a rendőrséget.

A biztonsági őr jelentése szerint a panaszos észrevette, hogy a szolgálati bejárat – a szolgálatváltás miatt – nyitva volt a szolgálati járművek számára, és ezt kihasználva igyekezett bejutni az objektum területére. *P. Sz. J.* ezt megakadályozta, és „immár határozottan” felszólította, hogy hagyja el a területet, és várjon az ügyfélbejáratnál. Ezt követően értesítette az éppen váltás előtt álló szolgálatparancsnokot a helyzetről. Ekkor *D. Zs. r. ftzls.* éppen szolgálat átadás-átvételi tevékenységet végzett (ennek része volt a szolgálatot befejező járőrök beszámoltatása, és a szolgálatot kezdő járőrök eligazítása is), annak befejezését követően azonban felvette a kapcsolatot a panaszossal.

A jelentések szerint a panaszos indulatosan utasítani próbálta *D. Zs. r. ftzls.*-t, hogy azonnal engedje őt be a Rendőrkapitányságra. *D. Zs. r. ftzls.*-nek fel kellett szólítani a panaszost, hogy nyugodjon meg. Ezen túl – szemben a panaszos állításával – higgadtan közölte a panaszossal, hogy az ügyfélfogadási idő már véget ért, így a belépést megelőzően tisztázni kell, hogy

pontosan milyen ügyben érkezett. Erre a panaszos – *D. Zs. r. ftzls.* jelentése szerint – emelt hangon azt közölte, hogy csak annak mondja el az ügy részleteit, aki felveszi a jegyzőkönyvet. Ekkor csupán annyit tudott meg a szolgálatparancsnok, hogy a férjét buszvezetés közben zavarta volt felesége.

Mivel a panaszos részleges beszámolója alapján arra lehetett következtetni, hogy zaklatás bűncselekménye miatt szeretne a panaszos feljelentést tenni, *D. Zs. r. ftzls.* 18 órakor berendelte *Sz. Z. r. ftorm.* forrónyomos nyomozót az ügy tisztázása érdekében, majd utasította a biztonsági szolgálatot a panaszos beléptetésére. Ezt követően a körülmények tisztázása érdekében egyeztetett a Tevékenység-irányítási Központ ügyeletesével, *B. L. c. r. tzls.-el*, aki ekkor még egykezett információt gyűjteni annak érdekében, hogy döntsön a bejelentés sorsáról.

Sz. Z. r. ftorm. a panaszos feljelentését 18 óra 45 perc és 20 óra 9 perc között jegyzőkönyvbe foglalta.

A rendőrség tájékoztatása szerint a „Mezőkövesdi Rendőrkapitányság beléptetési rendje összhangban van a Kormány és a Belügyminiszter által kiadott – a terrorfenyegetettség 3. fokozata miatti – utasítással, valamint a B.-A.-Z Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének ezirányú intézkedésével; hivatali időn kívül az objektum külső bejáratai, így a személybejárati kapu is, zárva vannak, csak a belépés okának tisztázását követően van lehetőség a személybeléptetésre”.

3. A rendőrségi adatszolgáltatás szerint a panaszost *Sz. Z. r. ftorm.* a Rendőrkapitányság 1. emeletének egyik irodájába kísérte, ahol számítógépen jegyzőkönyvbe foglalta a feljelentését. *Sz. Z. r. ftorm.* jelentésében kiemelte, hogy az eljárás nem volt problémamentes: bár a panaszos eleinte együttműködő volt, ám a feltett kérdések hatására hangulata megváltozott, ideges lett, és végül több kérdésre nem volt hajlandó válaszolni, majd kérte a jegyzőkönyv lezárását. A jegyzőkönyv végül elkészült, azt a panaszos aláírta.

Nem áll rendelkezésre olyan felvétel vagy más információ, amely segítene tisztázni, hogy pontosan hogyan zajlott a jegyzőkönyv felvétele, és annak során pontosan hogyan kommunikáltak a panaszossal, számára – a jegyzőkönyvben foglaltakon túl – pontosan milyen tájékoztatást adtak a feljelentésével összefüggésben.

A feljelentést később határozatban elutasították, mivel maga a sértett, azaz a panaszos férje nem terjesztett elő magánindítványt. (A Btk. 222. §-a szerinti zaklatás bűncselekménye – figyelemmel a 231. §-ban foglaltakra – csak magánindítványra üldözendő.)

4. A Rendőrségi adatszolgáltatás szerint *D. Zs. r. ftzls.*, valamint *Sz. Z. r. ftorm.* az Rtv. 20. §-ában foglaltaknak megfelelően – a napszaknak megfelelő köszöntést követően – azonosították magukat a panaszos számára. A Tevékenység-irányítási Központ ügyeletes, *B. L. c. r. tzls.* a panaszossal való telefonbeszélgetés során csupán annyit közölt, hogy a rendőrségtől telefonál, nevét, rendfokozatát azonban nem közölte.

Nem áll rendelkezésre olyan felvétel vagy más információ, amely segítene tisztázni, hogy az érintett rendőrök eleget tettek-e az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében foglalt kötelezettségeiknek.

A vizsgálat megállapításai

1. A rendelkezésre álló információk alapján tisztázott tényállás alapján megállapítható, hogy az rendőrök alapvetően az Rtv., a Szolgálati Szabályzat, a 361/2013. (X. 11.) Korm. rendelet és a 57/2013. (XII. 21.) ORFK utasítás alapján megfelelően kezelték a panasz szerinti

bejelentéseket. Fontos hangsúlyozni, hogy haladéktalan („azonnalos”) intézkedés kezdeményezési kötelezettség kizárólag a – 361/2013. (X. 11.) Korm. rendelet szerinti – „vézhelyzetnek”, illetve „egyéb veszélyes körülménynek” minősülő helyzetekben terheli a rendőrséget. Ezzel együtt természetesen minden jogellenes helyzetre – legalább a tényállás tisztázása és a szükséges felvilágosítás megadása érdekében – reagálnia kell a rendőrségnek, azonban a „vézhelyzetnek”, illetve „egyéb veszélyes körülménynek” nem minősülő helyzetekben a bejelentés tárgya és jellege, valamint a rendelkezésre álló kapacitás határozza meg a helyzet kezelésének módját, illetve a rendőrök helyszínre küldésének körülményeit. A rendelkezésre álló dokumentumok és hangfelvételek alapján kiemelendő továbbá, hogy a panaszos nem tudott pontos információt adni a férje aktuális helyzetéről, miközben a férj sem fogadta a Tevékenység-irányítási Központ hívásait. A rendelkezésre álló információk alapján a rendőrség oldalán nem merült fel olyan mulasztás, amely visszásságot eredményezett volna.

2. A rendelkezésre álló információk alapján körvonalazódó tényállás alapján a panaszost, miután közölte megjelenése célját és befejeződött a szolgálatváltás, ügyfélfogadási idő után is beléptették a Rendőrkapitányságra, majd felvették a feljelentését. Ezzel összefüggésben fontos hangsúlyozni, hogy önmagában egy feljelentés – hacsak nem merül fel a 361/2013. (X. 11.) Korm. rendelet szerinti „vézhelyzet” vagy „egyéb veszélyes körülmény” – nem igényel haladéktalan intézkedést; azaz általában elfogadható, ha egy rendőrkapitányság ügyfélfogadási időben biztosítja a lehetőséget a – Szabs. tv. 78. §-a vagy a Be. 376. §-a szerinti – feljelentések megtételére. Jelen ügyben nem merült fel olyan körülmény, amely kifejezetten kötelezte volna a Rendőrkapitányság rendőreit arra, hogy ügyfélfogadási időn túl is fogadják a panaszost, és felvegyék a feljelentését. Mindezek alapján úgy foglaltam állást, hogy a rendőrség összességében a törvényes kötelezettségeihez képest a panaszos számára kedvezőbben kezelte a helyzetet, így e tekintetben visszásság nem történt.

3. *D. Zs. r. ftzls.* hangneme vonatkozásában nem áll rendelkezésre elegendő információ a tényállás – visszásság tárgyában való állásfoglalás kialakításához szükséges mértékben való – tisztázásához, így e tekintetben nem állt módomban állást foglalni.

4. A rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok tanúsága szerint a panaszos feljelentését rögzítették, majd annak alapján – nem értékelve annak kimenetelét – lefolytatták a büntetőeljárást. A feljelentés felvételének körülményei vonatkozásában nem áll rendelkezésre elegendő információ a tényállás – visszásság tárgyában való állásfoglalás kialakításához szükséges mértékben való – tisztázásához, így e tekintetben nem állt módomban állást foglalni.

5. A rendelkezésre álló információk szerint a Tevékenység-irányítási Központ ügyeletes *B. L. c. r. tzls.* valóban nem azonosította magát megfelelően. Ahogy arra már több jelentésben is felhívtam a figyelmet, az azonosítási kötelezettség célja, hogy a rendőri intézkedéssel (vagy annak elmulasztásával) szembeni jogorvoslati lehetőségek során az intézkedő rendőrök személye, ezen keresztül pedig a konkrét intézkedés megtörténte beazonosítható legyen. Ennek megfelelően az azonosítási kötelezettség szorosan kapcsolódik a tisztességes hatósági eljáráshoz való alapvető joghoz, valamint a petíciós joghoz. Fontos azonban itt kiemelni, hogy a Tevékenység-irányítási Központ működési rendje lényegében lehetetlenné teszi azt, hogy az ügyeletes személye ne legyen később beazonosítható. Ennek megfelelően önmagában az a körülmény, hogy az ügyeletes automatikusan nem azonosítja magát az Rtv. 20. §-ában foglaltaknak megfelelően – bár alapvetően jogsértő – alapjogsérelem okozására nem alkalmas. Egészen más lett volna a helyzet, ha *B. L. c. r. tzls.* külön kérésre sem azonosítja magát, sőt kifejezetten megtagadja az (ld. AJB-1373-29/2022. számú jelentés), azonban jelen ügyben ilyen körülmény nem merült fel. E tekintetben tehát úgy foglaltam állást, hogy visszásság nem történt.

A többi érintett rendőr vonatkozásában már egyértelműen visszásságot okozott volna az azonosítási kötelezettség elmulasztása. E tekintetben a panaszos és a rendőrségi álláspontok között ellentmondás feszül. Nem áll rendelkezésre elegendő információ a tényállás – visszásság tárgyában való állásfoglalás kialakításához szükséges mértékben való – tisztázásához, így a többi rendőr azonosítási kötelezettségét érintően nem állt módomban állást foglalni.

A vizsgálat zárása

Alapjogi visszásság hiányában az Ajbt. 2. §-ának (7) bekezdése, illetve az Ajbt. III. fejezet 11. alcíme szerinti intézkedések alkalmazását mellőzöm.

Az Ajbt. 39/J. §-ának (4) bekezdése alapján az alapvető jogok biztosa a (3) bekezdés szerinti elutasítást megküldi – az intézkedéssel érintett rendőri szerv kilététől függően – az országos rendőrfőkapitány, a belső bűnmegelőzési és büntetőrendészeti feladatokat ellátó szerv főigazgatója, a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója vagy az idegenrendészeti szerv főigazgatója számára.

Az érintett rendőrségi vezető (jelen esetben az országos rendőrfőkapitány) a rendőrségi panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. hivatkozott 92. §-ának (1) bekezdésére, valamint az Ajbt. 39/K. §-ának (1) bekezdésére – közigazgatási hatósági eljárásban fog döntést hozni, amely döntést a panaszos – amennyiben azzal nem ért egyet, illetve annak eredményével nem elégedett – közigazgatási perben később megtámadhat.

Budapest, 2024. az elektronikus dátumbélyegző szerint

Dr. Kozma Ákos